

Publieke regie op energiezekerheid en verduurzaming: het belang van duidelijke keuzes voor een weerbare samenleving

Energie Beheer Nederland (hierna: EBN) is als publiek energiebedrijf en als beleidsdeelneming van het Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) nauw betrokken bij het Nederlandse energiebeleid. We zetten ons in voor een betrouwbare, betaalbare en duurzame energievoorziening voor vandaag en in de toekomst. Dat doen we door te werken aan verantwoorde CO₂-opslag, een stabiele gaslevering en een duurzame warmtetransitie. We werken hiervoor samen met publieke en private partners en gebruiken onze kennis, kunde en financiële slagkracht om de bouw van een duurzaam energiesysteem te versnellen.

In aanloop naar de verkiezingen geven we u graag een aantal aandachtspunten mee om het publieke belang van energiezekerheid en verduurzaming te borgen en bij te dragen aan een weerbaar energiesysteem.

- Zet in op het versterken van energieweerbaarheid als integraal onderdeel van nationale veiligheid.
- Stel vooruitlopend op Europese doelen een ambitie vast voor CO₂-opslag in Nederland.
- Stimuleer de ketenontwikkeling van collectieve warmte en stel een prijsgarantie voor gebruikers in.
- Zet deelnemingen van de Rijksoverheid in om publieke belangen in onze energievoorziening veilig te stellen.

Zet in op het versterken van energie-weerbaarheid als integraal onderdeel van nationale veiligheid

Met het wegvallen van het Groningenveld is Nederland gevoeliger geworden voor geopolitieke ontwikkelingen, prijschommelingen op de internationale gasmarkt en het wegvallen van de gasinfrastructuur voor import en eigen productie. In een wereld waarin de wereldwijde machtsverhoudingen continu op scherp worden gezet en we meer dan ooit oog moeten hebben voor onze eigen nationale veiligheid, is energieweerbaarheid cruciaal. Hoe minder afhankelijk we worden van andere landen voor onze energievoorziening, hoe minder kwetsbaar het systeem als geheel wordt voor sabotage, plotselinge prijschommelingen en mogelijke handelsbeperkingen voor de import van energie.

EBN wil de energieweerbaarheid van Nederland versterken door:

- **voldoende gasvoorraden aan te houden en zoveel mogelijk in te zetten op gebruik van energie uit eigen bodem.** Daarnaast zorgen dat importstromen voldoende gediversifieerd zijn en inzetten op het afsluiten van langetermijn importcontracten voor energie met betrouwbare landen zoals Noorwegen;
- in de huidige geopolitieke situatie is er behoefte aan een nieuwe integrale aanpak en coördinatie van energieleveringszekerheid, waarin inzichten, beleid en uitvoering worden verbonden. Wij pleiten voor **de aanstelling van een Nationaal Coördinator Energiezekerheid en Weerbaarheid (NCEW)** die binnen de Rijksoverheid verantwoordelijk is voor het versterken van de energiezekerheid en het vergroten van de weerbaarheid van Nederland tegen verstoringen in de energievoorziening. Tevens zou de NCEW een coördinerende rol moeten hebben ten aanzien van de verschillende publieke belangen op de Noordzee, waar – zeker met het toenemende belang van defensie – ingezet moet worden op multifunctioneel gebruik van gebieden en mogelijk ook infrastructuur;
- om ons voor te bereiden op de ondergrondse opslag van nieuwe energiedragers zoals waterstof, is het zaak om in de komende kabinetsperiode en **ruim vóór 2030 een demonstratieproject uit te voeren om snel praktijkervaring op te doen met waterstofopslag in lege gasvelden.**



Stel vooruitlopend op Europese doelen een ambitie vast voor CO2-opslag in Nederland

Binnen Europa heeft Nederland een unieke positie als het gaat om de afvang, het transport en de ondergrondse opslag van CO2. Nederland heeft onder de Noordzee een flinke opslagcapaciteit voor CO2 in de vorm van lege gasvelden en de energie-intensieve industrie is geconcentreerd in een aantal grote industrieclusters die relatief dicht bij de kust liggen, wat gunstig is voor CO2-opslag op zee. Daarnaast kan Nederland de 2030 klimaatdoelen alleen halen als de lopende CCS-projecten voor CO2-opslag onder de Noordzee (Porthos en Aramis en de hieraan gekoppelde opslagen) tijdig worden gerealiseerd. Om een stabiel investeringsklimaat voor CCS en de moeilijk te verduurzamen industrie te realiseren, pleit EBN voor:

- **invoering van een nationaal CO2-opslagdoel** dat ten minste de ambitie van Porthos en Aramis dekt en aansluit bij de bestaande CO2-opslagverplichtingen uit de Europese Net Zero Industry Act (NZIA);
- **handhaving van de afspraken en middelen voor CCS** uit het bestaande Pakket voor Groene Groei van KGG.

Stimuleer de ketenontwikkeling van collectieve warmte en stel een prijsgarantie voor gebruikers in

Veertig procent van onze energievraag komt voort uit de vraag naar warmte en warmtenetten zijn in dertig procent van de wijken de goedkoopste vorm om van het gas af te gaan. EBN is daarom blij dat de Tweede Kamer recent met zeer brede steun heeft ingestemd met de Wet collectieve warmte. Om de warmtetransitie te versnellen en collectieve warmte aantrekkelijk te maken voor huishoudens, moet de komende kabinetsperiode worden ingezet op het stimuleren van de warmteketen (van bron tot afnemer), het verbeteren van de betaalbaarheid van warmte en het vergroten van de publieke uitvoeringskracht door:

- het garanderen van **betaalbaarheid voor huishoudens** door de invoering van een prijsgarantie;
- het reserveren van voldoende publieke middelen voor de **overname van bestaande private warmtebedrijven** door publieke partijen voor behoud van kennis en organisatiekracht;
- oog te houden voor de **ontwikkeling van voldoende duurzame warmtebronnen zoals aardwarmte**.

Zet deelnemingen van de Rijksoverheid in om publieke belangen in onze energievoorziening veilig te stellen

Publieke regie is tenslotte cruciaal om de publieke belangen in onze energievoorziening te borgen en vaart te houden in de energietransitie. De overheid kan met behulp van de inzet van haar deelnemingen zoals EBN, ervoor zorgen dat grote energie(transitie)projecten in de beginfase van marktontwikkeling minder (financieel) risicogevoelig worden, waardoor vertrouwen ontstaat bij bedrijven om te investeren in duurzame energie zoals aardwarmte. Ook kan de overheid via haar deelnemingen een aanjagende rol vervullen in de aanleg van de benodigde (energie)infrastructuur die ons vestigingsklimaat en de Nederlandse economie stimuleert. Omdat de opbrengsten van investeringen door staats- en beleidsdeelnemingen weer terugvloeien naar de staat, profiteert de Nederlandse samenleving als geheel mee van investeringen die op termijn zullen renderen. Het is dan ook van belang dat deelnemingen voldoende flexibiliteit en ruimte houden om deze rol te kunnen spelen en deze ook (zelf) deels te kunnen financieren.



Voor meer informatie

Kirsten Zondervan
Manager Public Affairs
 T: +31 (0) 6 41 01 79 57
 E: kirsten.zondervan@ebn.nl

Daalsesingel 1
 3511 SV Utrecht
 Telefoon: +31 30 233 9000
 E-mail: ebn.mail@ebn.nl

Versie 24 juli 2025



Publiek energiebedrijf
 van en voor Nederland